

УДК 159.9

[https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series12.2024.25\(70\).03](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series12.2024.25(70).03)

ВПЛИВ ЗДОРОВОЇ СЕКСУАЛЬНОСТІ ОСОБИСТОСТІ НА ІНТЕРПРЕТАЦІЮ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ВЛАСНЕ «Я»

Володимир Казанцев

аспірант кафедри психології

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

01601, Україна, м.Київ, вул. Пирогова, 9

vlad.kazancev@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0007-3272-5419>

Олександр Малигін

аспірант кафедри психології

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

01601, Україна, м.Київ, вул. Пирогова, 9

iskinderm@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0001-2182-2375>

Анотація

Стаття призначена теоретичному аналізу проблеми впливу здорової сексуальності особистості на інтерпретацію інформації про власне «Я». Значущим етапом для психологічного становлення людини як цілісного індивіда, що приймає та розуміє свої фізіологічні та психологічні особливості є формування її особистісного самосприйняття та розвитку інтерпретації про власне «Я» (тобто, Я-концепцію) в аспекті генези сексуальності як властивості особистості. Для детального дослідження цього питання нами були використані такі методи, як аналіз, систематизація та синтез наукової літератури, та також абстрагування, індукція та дедукція. В результаті теоретико-методологічного аналізу нами було визначено, що поняття «здорова сексуальність» являє собою невід'ємну частину психосоціальної діяльності особистості, що виступає як особистісна властивість Я-концепції індивіду та забезпечує глибокий процес позитивного сприйняття себе, як особи, наділеної сексуальними почуттями та якостями, які за потреби можуть бути виражені в побудові взаємостосунків з іншими людьми. Доведено, що сексуальність являє собою комплексне утворення, що має в собі психологічні, соціальні, а також біологічні чинники, взаємодія яких призводить до її здорового або патологічного формування. Вагомий вплив на розвиток здорової сексуальності складає сексуальна самооцінка особистості, яка детермінує характер інтерпретації інформації про власне «Я», змінюючи когнітивні уявлення про свої сексуальні характеристики та інтерпретацію своєї сексуальності. «Інтерпретація інформації про власне «Я» виступає характеристикою та особливостями сприйняття особою даних про себе в аспекті сексуальності. Перспективи наших подальших досліджень ми вбачаємо у проведенні емпіричного аналізу в цьому напрямку, продовжуючи розглядати проблему визначення впливу біопсихосоціальних факторів на процес формування здорової сексуальності більш детально.

Ключові слова: сексуальність, здорова сексуальність, гендерна ідентичність, сексуальна орієнтація, інтерпретація інформації про власне «Я», Я-концепція.

Вступ

В сучасному науковому дискурсі сексуальність розглядається як багатовимірний феномен, який охоплює біологічні, психологічні та соціальні аспекти (Pandey, 2022). Вплив здорової сексуальності на особистісне самосприйняття та розвиток інтерпретації про власне

«Я» (тобто, Я-концепцію) в аспекті розвитку сексуальності, як властивості особистості є важливим етапом для психологічного становлення людини як цілісного індивіда, що приймає та розуміє свої фізіологічні та психологічні особливості. Важливо вказати, що аспект розвитку сексуальної ідентифікації особистості, що доповнює Я-концепцію як частину процесу особистісної самоідентифікації, містить важливість формування здорової сексуальності, як критичного чинника від якого залежить цілісний і гармонійний психофізіологічний та психосексуальний розвиток людини. Що, своєю чергою, обумовлює її самооцінку, розуміння та прийняття себе як цілісної та здорової особистості, яка відчуває себе самодостатньою у своїй сексуальності та здатною до створення гармонійних взаємовідносин.

Згадуючи дефініцію «здорова особистість» і характеризуючи її, ми спираємось на твердження Р. Ассаджіолі. За нашим уявленням, така особистість перебуває у стані психофізіологічного та психосоціального балансу, а також, відчуває рівновагу поміж різними аспектами власного «Я». Тож, продовжуючи розглядати проблему впливу здорової сексуальності на інтерпретацію інформації про власне «Я», звернемося до визначення Всесвітньої організації охорони здоров'я, яка визначає термін «сексуальне здоров'я» як такий, що являє собою не лише відсутність захворювань або дисфункцій, але й стан загального фізичного, емоційного та соціального добробуту в контексті сексуальності (Гасюк & Федик, 2020; Єрмакова, 2022). В свою чергу, позитивна сексуальна самооцінка та прийняття власної сексуальності сприяють формуванню стабільної, цілісної самоконцепції особистості, так продукуючи позитивну інтерпретацію інформації особи про власне «Я», що позитивно відображається на емоційному добробуті людини (Camp et al., 2022).

Використання дефініції «інтерпретація інформації» в даному дослідженні, означає процес усвідомлення індивідом інформації, яку він сприймає, аналізує, характеризуючи особливості сприйняття особою даних про себе. Тож, «інтерпретація інформації про власне «Я» являє собою характер та особливості сприйняття особою даних про себе в аспекті сексуальності.

Так, в даному дослідженні, ми визначаємо поняття здорової сексуальності спираючись на концепцію Г. Аммона, згідно з якою здорова сексуальність, що являє собою інтегровану компоненту в цілісній психічній активності особистості, означає здатність до формування та встановлення зрілого партнерського симбіозу. На думку Г. Аммона, це дозволяє взаємно збагачувати єднання самодостатніх особистостей, а також спрямовувати їх на «відкриття» для себе унікальності партнера, можливості переживання безумовного тілесного, душевного і, навіть, духовного злиття. Важливо вказати, що встановлення такого контакту не обумовлюється лише низкою біологічних потреб і є вільним від рольових фіксацій різного роду, а також певних притаманних індивідам страхам, що створює можливість виходу зі стосунків без руйнівного відчуття провини та переживання втрати (Гупаловська, 2016).

Тож, здорова сексуальність, на нашу думку, характеризується як невіддільна частина психосоціальної діяльності особистості, як особистісна властивість Я-концепції індивіда, що забезпечує глибокий процес позитивного сприйняття себе як особи, наділеної сексуальними почуттями та якостями, які за потреби можуть бути виражені в створенні стосунків з іншими людьми. До того ж сексуальність, як частина загальної особистісної структури може впливати на те, як людина інтерпретує власні відчуття, досвід і інформацію про себе. Що включає в себе сприйняття своєї привабливості, самооцінку, прийняття себе та своїх сексуальних потреб, на основі чого відбувається інтерпретація інформації особистості про власне «Я».

Мета статті полягає в теоретичному дослідженні та визначенні проблеми впливу здорової сексуальності особистості на інтерпретацію інформації про власне «Я».

Завдання статті обумовлюються аналізом вивчення досліджуваної нами теми, а саме:

- 1) проаналізувати підходи до визначення поняття «здорова сексуальність» особистості;
- 2) теоретично довести наявність впливу здорової сексуальності особистості на притаманну їй інтерпретацію інформації про власне «Я».

Методи дослідження

У дослідженні застосовувалися різні теоретичні методи. Так, наприклад, аналіз наукової літератури дозволив детально вивчити праці в галузі психології, сексуальної освіти та самоконцепції. Систематизація цих знань допомогла краще зрозуміти, як сексуальна ідентичність впливає на психічне здоров'я та самосприйняття. Синтез дозволив об'єднати різні теоретичні положення в єдину концепцію впливу здорової сексуальності на особистісне зростання, а абстрагування допомогло зосередитися на ключових поняттях, таких як здорова сексуальність та сексуальна ідентичність.

Використання порівняльного методу дозволило нам провести аналіз різних підходів до вивчення сексуальності, що допомогло виявити ключові закономірності, які сприяють позитивному впливу сексуальності на розвиток особистості. Застосування індукції та дедукції дали змогу на основі окремих фактів зробити загальні висновки про вплив сексуальності на психічне здоров'я, що підкріплює наукову обґрунтованість дослідження.

Результати та дискусії

Численні вчені акцентують важливість розуміння взаємозв'язку між сексуальністю, образом тіла та психічним здоров'ям. Більшість із них підкреслюють, що проблеми із сексуальною самооцінкою можуть призвести до тривожних та депресивних станів (Da Silva et al., 2023; González-Pascual et al., 2024). Треба зауважити, що у науковій літературі значна увага дослідників соціономічної сфери зосереджена на дослідженні впливу розвитку і становлення здорової сексуальності на самосприйняття особистості та її ідентичність, тобто на інтерпретацію інформації про власне «Я», оскільки цей аспект є важливим для загального психологічного й емоційного здоров'я (Єрмакова, 2020). Наприклад, Дж. Кемп, С. Віторатоу та К. А. Раймс фокусуються у своєму дослідженні на питанні про те, як люди сприймають свою сексуальність. В результаті свого дослідження вони визначають, що позитивне ставлення до власної сексуальності сприяє покращенню психічного стану індивідів (Camp et al., 2022). Інші дослідники, такі як М.А. Да Сілва та його колеги звернули увагу на дослідження взаємозв'язку між образом тіла та особистісними характеристиками людей (Da Silva et al., 2023).

Дослідники гендерної проблемати, зокрема, Дж.Л. Гонсалес-Паскуаль та його колеги зазначають, що андрогінна гендерна типологія сприяє більш здоровому способу життя та може позитивно впливати на загальне благополуччя, загалом, включаючи сексуальне здоров'я. Це підкреслює важливість розуміння гендерних типологій у контексті здорового розвитку особистості (González-Pascual et al., 2024). Дослідження Дж. Ястшембської та М. Блажек наголошують на важливості розуміння сексуальної ідентичності, а також, підкреслюють значущість гендерної ідентичності з метою формування, визначення самоконцепції для підтримки загального добробуту особистості (Jastrzębska & Błażek, 2022).

Зазначимо, що цікавими постали наукові праці Р. Олівера та його колег, присвячені аналізу значення сексуальної ідентифікації тіла жінки в післяпологовий період адаптації. В рамках його досліджень було розкрито особливості впливу культурних і соціальних норм на самоідентифікацію жінок у цей період (Ollivier et al., 2024).

Праці українських науковців, таких як І. В. Толкунова та її колеги, також роблять важливий внесок у розуміння психології здоров'я, зокрема через вивчення впливу психічного здоров'я на сексуальне благополуччя. Їхні дослідження демонструють важливість психосоціальних аспектів сексуального здоров'я в контексті загального добробуту особистості (Толкунова та ін., 2018). В той час, В.А. Гупаловська займалася дослідженням біологічних, теологічних, еволюційних та поведінкових моделей сексуальності, а також вивченням притаманного сексуальності духовного аспекту (Гупаловська, 2016).

Отже, в результаті аналізу наукових джерел українських і зарубіжних авторів, було зроблено висновок, що сексуальна обізнаність та самосприйняття людиною аспекту власної сексуальності постають важливими факторами, які впливають на розвиток здорової інтерпретації інформації про власне «Я» як аспекту самоідентифікації, та позитивно впливають на рівень загального психічного та фізичного здоров'я. Тож, здорова сексуальність є значущим компонентом самосвідомості та добробуту особистості. Водночас, зважаючи на малодослідженість обраної проблематики, феномен здорової сексуальності потребує подальших глибинних досліджень, які розкриватимуть її змістову сутність та особливості впливу на різні аспекти життя.

Продовжуючи аналізувати проблематику сексуального здоров'я в сучасному контексті варто підкреслити, що сексуальність залишається міждисциплінарним феноменом. Її активне формування відбувається в період підліткового віку, коли паралельно з процесами статевого дозрівання особистості розвивається й усвідомлення притаманних їй сексуальних потреб, бажань і уподобань. Це призводить до розвитку власної сексуальної ідентичності, яка збагачує Я-концепцію особистості на шляху дорослішання та усвідомлення власної привабливості й особливостей лібідо. Відповідно, важливими складниками розвитку сексуальної ідентичності особи є поведінкові, емоційні, а також когнітивно-поведінкові аспекти, що разом уособлюють особливості внутрішньої картини здорової сексуальності, та як результат, сексуального здоров'я. Саме внутрішня картина сексуального здоров'я особистості, як зазначає у своєму дослідженні А.С. Єрмакова, становить собою конструкт, який обумовлює можливість усвідомлено розуміти притаманну сексуальність їй, а також висловлювати сексуальні бажання й створювати здорові стосунки (Єрмакова, 2020).

Таким чином, ми можемо зробити висновок, що сексуальність являє собою комплексне утворення, що має в собі психологічні, соціальні, а також біологічні чинники. Взаємодія саме цих чинників призводить до здорового або патологічного формування сексуальності особистості. Для розуміння особливостей процесу розвитку сексуальності особистості вважаємо доцільним звернутися до теорії об'єктних стосунків. Згідно з цією теорією, сексуальність особистості формується та розвивається в рамках особливостей міжособистісних взаємин індивідів, а отже, початок формування сексуальності починається з досить ранніх відносин між матір'ю та її дитиною. Таким чином, особливості побудованих відносин в дитячо-батьківському контакті відіграють значну роль у формування здорової сексуальності. Доповнюючи цю тему, цікавою на наш погляд є концепція А. Лефера, в якій наголошується, що страх самотності може спонукати до використання сексуальних стосунків як засобу для подолання низької самооцінки або емоційної ізоляції (Калька & Кузьо, 2021).

Що відбувається, на наш погляд, як процес компенсації з якою несвідомо зустрічається особистість у разі відсутності побудованого здорового контакту в дитячо-батьківських відносинах. А можливість вираження і проживання особистістю зрілої сексуальної любові, згідно з концепцією О. Кернберга, є поєднанням гендерної ідентичності, вибору партнера та інтенсивності сексуального потягу, що виступає ключовим фактором особистісного самовираження.

Досліджуючи соціально-психологічні аспекти сексуальності, зазначимо, що вони базуються на взаємній емоційній прив'язаності та бажанні інтимних контактів, а також, на спільних цінностях. Зокрема, гендерні норми відіграють вирішальну роль у формуванні маскулінності та фемінності. У цьому контексті підхід Сандри Бем є новаторським, адже вона розглядає маскулінність і фемінність як незалежні категорії, що створюють різноманітні гендерні типи (Jastrzębska & Włazek, 2022).

Аспект зрілості у сексуальних стосунках включає не лише фізичний, але й емоційний компонент. Ю. Лібіх пропонує оцінювати сексуальне здоров'я на основі рівня статевого потягу та задоволення, зазначаючи, що відхилення від оптимального рівня, зокрема надмірний або недостатній потяг, можуть бути індикаторами проблем у сексуальному розвитку. Проте, Б. Мартель підкреслює важливість психологічної гнучкості й особистісної зрілості для гармонійних сексуальних стосунків, що дозволяє особистості зберігати ідентичність, не втрачаючи здатності до інтимності. Віктор Франкл також наголошує на важливості інтеграції сексуальних почуттів у загальний контекст міжособистісних відносин, що запобігає ризику внутрішньої деградації особистості. Таким чином, можемо зазначити, що здорова сексуальність відіграє важливу роль у формуванні гармонії між фізичним, психологічним і соціальним рівнем життєдіяльності особистості. Вона сприяє цілісності особистісного розвитку та підтримці емоційної стабільності (Єрмакова, 2020).

Потрібно зазначити, що неодмінним компонентом сексуальної ідентичності особистості є сексуальна самооцінка, яка відіграє ключову роль у формуванні сексуальної поведінки людини, а також, відображає особливості інтерпретації інформації людини про себе, як про сексуальну істоту, що є важливим актом формування здорової сексуальності особистості. Отже, можна сказати, що сексуальна самооцінка є значущим предиктором багатьох аспектів сексуальної поведінки, включаючи прийняття рішень, щодо інтимних стосунків та сексуальної саморегуляції, яка ґрунтується на власних когнітивних уявленнях про свої сексуальні характеристики. Вагомий вплив на сексуальну самооцінку особистості, а значить і на розуміння Я-концепції вносить її ставлення до власного образу тіла. Так, незадоволення зовнішністю може знижувати не лише сексуальну активність та якість сексуального досвіду, а й негативно впливати на самоідентифікацію. Однак, до процесу розвитку належать не лише особисті переживання й досвід, але й соціальні очікування, оцінки та вплив з боку інших людей і суспільства в цілому. Таким чином, позитивна чи негативна сексуальна самооцінка може формуватися в результаті важливих життєвих подій, що стосуються інтимної сфери людини (Potki et al., 2017).

Також, дослідники визначають, що рівень незадоволеності тілом у жінок є значно вищим, ніж у чоловіків. Це зумовлено як соціальними, так і психологічними чинниками, включаючи тиск з боку медіа та суспільства на відповідність стандартам краси. Статеві відмінності у сприйнятті власного тіла підкреслюють необхідність врахування цих факторів у дослідженнях, адже жінки частіше стикаються з критичними оцінками свого зовнішнього вигляду. Окрім цього, гендерні-статеві норми, являють собою соціальні конструкції, що

можуть змінюватися через освітні ініціативи та інші втручання (González-Pascual et al., 2024; Pandey, 2022).

Дослідник Курпіш (Kurpisz) вказує, що зростання незадоволеності образом власного тіла має тісний зв'язок з використанням соціальних мереж, бо контент, який поширюється в медіа, часто стимулює порівняння між реальним тілом користувачів та ідеалізованими образами, що створюються соціальними очікуваннями. Це має особливий вплив на характер інтерпретації інформації про власне «Я» серед молоді. Також, фактором який може впливати на задоволеність розмірами тіла постає притаманний особистості рівень нейротизму. Результати багатьох сучасних досліджень доводять, що високим показникам нейротизму особистості відповідає знижений рівень задоволеності тілом, оскільки нейротизм супроводжується підвищеною вразливістю, імпульсивністю та тривожністю. Що в цілому негативно впливає на сексуальну самооцінку людини, а також самооцінку в аспекті власної сексуальності. За нашим уявленням, нейротизм створює негативний предиктор для інтерпретації інформації про власне «Я», детермінуючи погіршення сприйняття своєї сексуальності, як здорової на психологічному і фізіологічному рівні.

Як бачимо, на сучасному етапі розвитку наукових досліджень стає все більш очевидним, що ментальні та емоційні аспекти здорової сексуальності є ключовими складниками сексуального здоров'я, тобто загального психофізіологічного стану особи в контексті аспекту притаманної їй сексуальності. Сексуальна ідентифікація виступає важливим компонентом цього благополуччя та є ядром особистої сексуальності. За своєю сутністю вона характеризується як динамічна і гнучка концепція інтерпретації інформації про власне «Я». Саме через особливості її розвитку визначається ставлення людини як до власної сексуальності, так і до самої себе, що має вплив на прийняття рішень у цій сфері й, в цілому, стосується сексуальних стосунків (Da Silva et al., 2023; Толкунова та ін., 2018).

Тож, ми вважаємо, що сприйняття сексуальності як такої, а також надання оцінки притаманним особистості сексуальним паттернам, потягам, реакціям й іншим інтимним компонентам сексуальності постають факторами негативного або позитивного впливу на Я-концепцію. Адже Я-концепція формується не лише як незалежна внутрішньоособистісна компонента. Характер її сформованості залежить також від соціального впливу та соціальних уподобань, стереотипів та оцінок. А для цілісного аналізу особливостей формування й розвитку здорової сексуальності особистості та Я-концепції, потрібно розглядати вплив біологічних, психологічних та соціальних факторів в комплексі. В такому випадку визначення цих чинників допоможе розуміти етіологію виникнення змін у ставленні, переконаннях і поведінці стосовно сексуального здоров'я особистості, а також інтерпретації інформації про її власне «Я» в аспекті формування та становлення сексуальної ідентичності (Potki et al., 2017).

Водночас, ми вважаємо, що доцільним буде звернення до аналізу внутрішньої картини здорової сексуальності особистості, яка є важливим регулятором процесу сприйняття власної сексуальності, емоційних реакцій та поведінкових стратегій в інтимній сфері. Інтерпретуючи таким чином інформацію про власне «Я», особистість може суб'єктивно оцінювати свій рівень сексуальності та інтегрувати його в загальний контекст свого життя. Адже особливості картини здорової сексуальності виконують регулятивну, когнітивно-структуруючу та саногенну функції, що сприяє гармонії між фізичними, психологічними та соціальними аспектами задоволення життям. Це забезпечує повноцінне функціонування сексуальної сфери та гармонізацію внутрішнього світу особистості, що є важливим для її загального психічного здоров'я та стосунків з оточенням (Гасюк та Федик, 2022; Єрмакова, 2020).

Отже, прийняття власної сексуальності як частини Я-концепції є важливим аспектом розвитку ідентичності особистості, який перетинається з такими поняттями, як ідентичність, її центральність та автентичність. Здатність прийняти свою сексуальність як природну та невіддільну частину себе впливає на формування психічного здоров'я та загальне самосприйняття. Таке прийняття включає позитивне ставлення до власних сексуальних потреб, бажань та їх вираження, що є ключовим для підтримки гармонії між психічним та емоційним станом особи. Сексуальна ідентичність, з одного боку, виступає центральним елементом самоконцепції, а з іншого — впливає на автентичність поведінки індивіда в соціальних і міжособистісних взаємодіях. Центральність сексуальної ідентичності в житті людини означає її важливість для загального самовизначення. Ті особи, які досягають позитивного сприйняття власної сексуальності, зазвичай мають більшу впевненість у собі, кращу емоційну стійкість і здатність до встановлення здорових взаємин та розвитку здорової сексуальності (Camp et al., 2022).

Висновки

Визначено, що здорова сексуальність сприяє розвитку позитивної самоконцепції, допомагає краще усвідомити свої емоційні й фізичні потреби, а також встановлювати гармонійні відносини з іншими людьми. Прийняття власної сексуальності як природної частини свого «Я» позитивно впливає на емоційний стан і самооцінку. Важливим є те, що взаємозв'язок між образом тіла та сексуальністю, а також вплив соціальних і культурних норм значною мірою формують сексуальну ідентичність особистості.

Встановлено, що роль соціальних стереотипів, а також різного роду культуральних очікувань та медійного впливу на особистість в суспільстві є значною. Що призводить до створення вагомих перешкод на шляху формування і розвитку здорового ставлення особистості до власного образу тіла і сексуальності загалом, викликаючи конфлікт між інтерпретацією інформації про власне «Я» та соціальними нормами та очікуваннями, що може гальмувати формування здорового сприйняття сексуальної ідентичності та створювати приводи для негативної інтерпретації інформації про власне «Я». Це не лише підкреслює важливість звернення до подальшого аналізування і вивчення проблеми сексуальності звертаючись до застосування комплексного підходу, який передбачає врахування біологічних, психологічних та соціальних чинників, а також змушує звернути увагу на роль спотворення сексуальності стереотипізацією цієї особливості життя людини. Що, як було зауважено раніше, несе негативний вплив на розвиток Я-концепції в аспекті сексуальної ідентифікації власного «Я».

Визначено, що значущими компонентами здорової сексуальності постають такі чинники, як емоційна гнучкість та психологічна зрілість. Зазначимо, що сформована здорова сексуальність особистості передбачає прийняття себе та своїх сексуальних потягів і уподобань, а також здатність до створення емоційно та фізично безпечних інтимних стосунків, що мають в собі чесність і відкритість. Притаманна особистості психологічна зрілість постає фактором в житті людини, що забезпечує для неї підтримання та збереження власної індивідуальності у взаємостосунках, дозволяючи створювати та підтримувати відкриту комунікацію та емоційний контакт з партнером. Так інтерпретація інформації про власне «Я» та притаманну особистості сексуальність, як важливий аспект формування та розвитку цілісної та здорової особистості в інтимно-особистісному полі постає детермінантою, яка створює можливості для формування конструктивних і здорових міжособистісних стосунків.

Отже, як було визначено в результаті проведеного теоретико-методологічного аналізу досліджуваної нами проблеми слід встановити, що здорова сексуальність є свого роду квінтесенцією для процесу здорового розвитку зрілої особистості. Адже інтеграція сексуальних потягів, бажань, почуттів та інших особистісних проявів в процесі росту й розвитку людини сприяє забезпеченню її гармонійного розвитку, соціального, психологічного і фізичного добробуту. Що своєю чергою позитивно впливає на розвиток індивідуальності особистості, стабільного емоційного, нервово-психічного стану.

Перспективами проведення подальших досліджень в цьому напрямку є поглиблений теоретичний аналіз та емпіричні дослідження спрямовані на визначення впливу біопсихосоціальних факторів на процес формування здорової сексуальності.

Література

1. Гасюк, М., & Федик, О. (2022). Внутрішня картина сексуального здоров'я людини. *Науковий теоретико-методологічний і прикладний психологічний журнал. Психологія особистості*, 12(1), 11–17. Режим доступу: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/16374>.
2. Гупаловська, В.А. (2016). Теорії та моделі сексуальності: чи є місце для духовності? *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія»*, 3, 54–64. Режим доступу: <https://eprints.oa.edu.ua/id/eprint/7487/1/7.pdf>.
3. Єрмакова, А.С. (2020). Проблема сексуального здоров'я у сучасному світі. *Вісник післядипломної освіти. Диференціальна спеціальна психологія*, 13(42), 71–84. [https://doi.org/10.32405/2522-9931-2020-13\(42\)](https://doi.org/10.32405/2522-9931-2020-13(42)).
4. Калька, Н.М., & Кузьо, Л.І. (2021). Психологічні детермінанти чоловічої сексуальності в сучасному світі (результати факторного аналізу емпіричного дослідження). *Вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*, 32, 84–88. <https://doi.org/10.32843/2663-5208.2021.32.13>.
5. Толкунова, І.В., Гринь, О.Р., Смоляр, І.І., & Голець, О.В. (2018). *Психологія здоров'я людини*. Навчальний посібник. І. В. Толкунової (Ред.). Київ. Режим доступу: <https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/22315/1/.pdf>
6. Camp, J., Vitoratou, S., & Rimes, K. (2022). The Self-Acceptance of Sexuality Inventory (SASI): Development and Validation. *Psychology of Sexual Orientation and Gender Diversity*, 9(1), 92–109. <https://doi.org/10.1037/sgd0000445>
7. Da Silva, M.A., Silva, L.C., Dos Santos, A.L.S., & Alvarenga, M.A.S. (2023). Correlational and Network Perspectives About the Relationship Between Body Image and Personality in Brazilian Undergraduate Students. *Trends in Psychology. Advance online publication*, 1–19. <https://doi.org/10.1007/s43076-023-00301-y>.
8. González-Pascual, J.L., Esteban-Gonzalo, S., Veiga, Ó.L., & Esteban-Gonzalo, L. (2024). Beyond femininity or masculinity: gender typologies and healthy eating in early adulthood. *European Journal of Nutrition*, 63(2), 357–364. <https://doi.org/10.1007/s00394-023-03268-9>.
9. Jastrzębska, J., & Błażek, M. (2022). Questioning Gender and Sexual Identity in the Context of Self-Concept Clarity, Sense of Coherence and Value System. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(17), 10643. <https://doi.org/10.3390/ijerph191710643>.
10. Ollivier, R., Aston, M., Price, S., Sheppard-LeMoine, D., & Steenbeek, A. (2024). Exploring the Meaning of Sexuality, the Body, and Identity After Birth Using Feminist Poststructuralism. *Journal of Obstetric, Gynecologic & Neonatal Nursing*, 53(3), 308–316. Режим доступу: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0884217524000029>.
11. Pandey, S., & Jain, S. (2022). The Impact of Sexual Awareness on the Attitude towards Sexuality in Young Adults. *International Journal for Innovative Research in Multidisciplinary Field*, 8(9), 10–24. Режим доступу:

<https://www.researchgate.net/publication/363539947> The Impact of Sexual Awareness on the Attitude towards Sexuality in Young Adults.

12. Potki, R., Ziaei, T., Faramarzi, M., Moosazadeh, M., & Shahhosseini, Z. (2017). Bio-psychosocial factors affecting sexual self-concept: A systematic review. *Electronic Physician*, 9(9), 5172–5178. DOI: <https://doi.org/10.19082/5172>.

References

1. Hasyuk, M., & Fedyk, O. (2022). Vnutrishnia kartyna seksualnogo zdorovia liudyny [The internal picture of human sexual health]. *Naukovyi teoretyko-metodolohichni i prykladnyi psykholohichni zhurnal. Psykholohiia osobystosti – Scientific theoretical, methodological and applied psychological journal. Personality Psychology*, 12(1), 11–17. Retrieved from <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/16374> [in Ukrainian].
2. Hupalovska, V.A. (2016). Teorii ta modeli seksualnosti: Chi ye mistse dlya dukhovnosti? [Theories and models of sexuality: Is there room for spirituality?]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozhka akademiya», Seriya «Psykholohiia» – Scientific notes of the National University "Ostroh Academy". Series "Psychology"*, 3, 54–64. Retrieved from <https://eprints.oa.edu.ua/id/eprint/7487/1/7.pdf> [in Ukrainian].
3. Yermakova, A.S. (2020). Problema seksualnogo zdorovia u suchasnomu sviti [The problem of sexual health in the modern world]. *Visnyk pislidyplomnoi osvity. Dyferentsiina spetsialna psykholohiia – Bulletin of postgraduate education. Differential Special Psychology*, 13(42), 71–84. [https://doi.org/10.32405/2522-9931-2020-13\(42\)](https://doi.org/10.32405/2522-9931-2020-13(42)) [in Ukrainian].
4. Kalka, N.M., & Kuzio, L.I. (2021). Psykholohichni determinanty cholovichoї seksualnosti v suchasnomu sviti (rezultaty faktornoho analizu empiyrychnoho doslidzhennia) [Psychological determinants of male sexuality in the modern world (results of factor analysis of an empirical study)]. *Visnyk Lvivskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav – Bulletin of the Lviv State University of Internal Affairs*, 32, 84–88. <https://doi.org/10.32843/2663-5208.2021.32.13> [in Ukrainian].
5. Tolkunova, I.V., Hryn, O.R., Smoliar, I.I., & Holets, O.V. (2018). *Psykholohiia zdorovia liudyny [Psychology of human health]*. In I.V. Tolkunova (Ed.). Kyiv. Retrieved from <https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/22315/1/.pdf> [in Ukrainian].
6. Camp, J., Vitoratou, S., & Rimes, K. (2022). The Self-Acceptance of Sexuality Inventory (SASI): Development and Validation. *Psychology of Sexual Orientation and Gender Diversity*, 9(1), 92–109. <https://doi.org/10.1037/sgd0000445>
7. Da Silva, M.A., Silva, L.C., Dos Santos, A.L.S., & Alvarenga, M.A.S. (2023). Correlational and Network Perspectives About the Relationship Between Body Image and Personality in Brazilian Undergraduate Students. *Trends in Psychology. Advance online publication*, 1–19. <https://doi.org/10.1007/s43076-023-00301-y>.
8. González-Pascual, J.L., Esteban-Gonzalo, S., Veiga, Ó.L., & Esteban-Gonzalo, L. (2024). Beyond femininity or masculinity: gender typologies and healthy eating in early adulthood. *European Journal of Nutrition*, 63(2), 357–364. <https://doi.org/10.1007/s00394-023-03268-9>.
9. Jastrzębska, J., & Błażek, M. (2022). Questioning Gender and Sexual Identity in the Context of Self-Concept Clarity, Sense of Coherence and Value System. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(17), 10643. <https://doi.org/10.3390/ijerph191710643>.
10. Ollivier, R., Aston, M., Price, S., Sheppard-LeMoine, D., & Steenbeek, A. (2024). Exploring the Meaning of Sexuality, the Body, and Identity After Birth Using Feminist Poststructuralism. *Journal of Obstetric, Gynecologic & Neonatal Nursing*, 53(3), 308–316. Retrieved from <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0884217524000029>.
11. Pandey, S., & Jain, S. (2022). The Impact of Sexual Awareness on the Attitude towards Sexuality in Young Adults. *International Journal for Innovative Research in Multidisciplinary Field*, 8(9), 10–24. Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/363539947> The Impact of Sexual Awareness on the Attitude towards Sexuality in Young Adults.
12. Potki, R., Ziaei, T., Faramarzi, M., Moosazadeh, M., & Shahhosseini, Z. (2017). Bio-psychosocial factors affecting sexual self-concept: A systematic review. *Electronic Physician*, 9(9), 5172–5178. DOI: <https://doi.org/10.19082/5172>.

THE IMPACT OF HEALTHY SEXUALITY ON THE INTERPRETATION OF INFORMATION ABOUT THE SELF

Volodymyr Kazantsev

Postgraduate Student of the Department of Psychology

Mykhailo Dragomanov State University of Ukraine

9, Pyrohov Str., Kyiv, Ukraine, 01601

vlad.kazancev@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0007-3272-5419>

Oleksandr Malygin

Postgraduate Student of the Department of Psychology

Mykhailo Dragomanov State University of Ukraine

9, Pyrohov Str., Kyiv, Ukraine, 01601

iskinderm@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0001-2182-2375>

Abstract

The article considers the theoretical analysis of the problem of the influence of an individual's healthy sexuality on the interpretation of information about the “self”. A significant stage for the psychological formation of a person as a holistic individual who accepts and understands their physiological and psychological characteristics is the development of self-perception and interpretation of their own “self” (i.e., self-concept) in the context of the genesis of sexuality as a personality trait. For a detailed study of this issue, we used such methods as analysis, systematization and synthesis of scientific literature, abstraction, induction, and deduction. As a result of the theoretical and methodological analysis, we have determined that the concept of “healthy sexuality” is an integral part of the psychosocial activity of an individual, which acts as a personal trait of the self-concept and ensuring a profound process of positive self-perception as a person endowed with sexual feelings and qualities, which, when necessary, can be expressed in building relationships with other people. The conducted analysis of the problem studied allows us to conclude that sexuality is a complex formation encompassing psychological, social, and biological factors, the interaction of which leads to its healthy or pathological development. A significant influence on the development of healthy sexuality is the sexual self-esteem of the individual, which determines the nature of the interpretation of information about the self, changing cognitive ideas of their sexual characteristics and the interpretation of their sexuality. We can see the prospects for our further research in conducting an empirical analysis in this direction, continuing to consider the issue of the influence of biopsychosocial factors on the process of healthy sexuality formation in more detail.

Keywords: sexuality, healthy sexuality, gender identity, sexual orientation, interpretation of information about the self, self-concept.

Подано 23.09.2024

Рекомендовано до друку 07.10.2024